

ת"פ 33182/05/18 - מדינת ישראל נגד דניס זייצב

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 33182-05-18 מדינת ישראל נ' זייצב
תיק חיצוני: 520387/2017

בפני	כבוד השופט טל ענר
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	
הנאשם	דניס זייצב

החלטה

1. לפניי בקשה לפי סעיף 80 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: החוק) בה עותר המבקש שישולמו לו הוצאות הגנתו.
2. המבקש הואשם בתיק זה בעבירת ייבוא סם, זאת לאחר שביום 23.11.2017 נתפסו בחיפוש אקראי בכליו בנמל התעופה בן-גוריון, מיד לאחר נחיתתו בטיסה מהולנד, 55 זרעי קנביס. בית משפט השלום הרשיע אותו בביצוע העבירה לאחר ניהול הוכחות (הכרעת דין מיום 18.2.2019) ודן אותו ל-350 שעות של"צ ועונשים נלווים (גזר דין מיום 18.6.2019).
3. ערעורו של המבקש לבית המשפט המחוזי - נדחה על שני חלקיו (ע"פ 10184-09-19, פסק דין מיום 11.2.2020).
4. בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון נדונה כערעור (רע"פ 3199/20) וביום 12.8.2021 התקבל הערעור, בדעת רוב. בית המשפט העליון, תוך מתן פרשנות תקדימית להוראות החוק, בחן את היקף הסמכות לערוך חיפושים בשדה תעופה לצורך איתור סמים מסוכנים בהיעדר חשד סביר. בית המשפט קבע כי החיפוש שבוצע בכליו של המבקש בנמל התעופה היה שלא כדין. נקבע כי חוק הטיס ופקודת הסמים אינם כוללים הסמכה מספקת לחיפוש שבוצע בכלי המבקש. בהמשך לכך נקבע, תוך יישום מבחני הלכת **יששכרוב**, כי יש לפסול את הראיות שהושגו בחיפוש וכפועל יוצא יש לזכות את המבקש.
5. להשלמת התמונה יצוין כי עתירת המדינה לקיים דיון נוסף בפסק הדין - נדחתה על ידי נשיאת בית המשפט העליון (דנ"פ 5862/21, החלטה מיום 30.1.2022).

6. המבקש טוען ששתי העילות המנויות בסעיף 80 לחוק מתקיימות בעניינו.

7. ראשית - לשיטתו **לא היה יסוד לאשמה והמשיבה "הייתה צריכה לצפות מראש את זיכוי ומשכך נהגה שלא בסבירות ולא בזהירות הראויה עת הגישה בעניינו כתב אישום"** (סעיף 53 לבקשה). המבקש טוען שהעלה את טענותיו לגבי חוקיות החיפוש ופסילת תוצרי בפני המאשימה בנקודות רבות לאורך ההליך - בשימוע, בדיונים בפני שופט המוקד ובפניות שונות למאשימה.

שנית - המבקש סבור כי קיימות, בנוסף, **"נסיבות אחרות"** כאמור בסעיף 80 לחוק. כך, נטען כי נגרם למבקש עינוי דין ונפגעו זכויותיו. בנוסף נטען כי "אופי הזיכוי" בבית המשפט העליון משליך על סוגיית הפיצוי, במובן זה שנתקבלה בדיעבד טענתו להיעדר סמכות חיפוש לפי חוק הטיס, ולכן לשיטתו כאילו התקבלה טענתו בערכאה הראשונה שאין להשיב לאשמה. לבסוף, נטען כי נגרמו למבקש נזקים לפרנסתו, למשפחתו ולשמו הטוב.

8. המשיבה סבורה שיש לדחות את הבקשה.

לטענתה, ההחלטה להעמיד המבקש לדין הייתה החלטה סבירה נוכח טיב העבירות והמסד הראייתי. העובדה שערכאה שלישית החליטה, כעבור שנים, לחדש הלכה בדיני חיפוש, אין משמעה שנפל פגם כלשהו בהחלטה המקורית להעמיד לדין. המשיבה שוללת את הטענה שנימוקי בית המשפט העליון כמוהם כקבלת טענת "אין להשיב לאשמה" מלכתחילה. לבסוף סבורה המשיבה כי לא מתקיימות "נסיבות אחרות" כלשהן כמובן בחוק ובפסיקה שיצדיקו פיצוי המבקש.

דין

9. סעיף 80(א) לחוק העונשין קובע כי: **"...ראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה"**.

10. העילה הראשונה (לא היה יסוד להאשמה) פורשה בפסיקה בדווקנות וצמצום. בעניין **דבש** (ע"פ 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל** (2002)), נקבע כי על הטוען לקיומה של העילה להוכיח **"מצב קיצוני של אי-סבירות בולטת"** בהעמדתו לדין. בעניינו, לא ניתן לומר - אף לא בדוחק - שנפל פגם בשיקול הדעת להגיש כתב אישום נגד המבקש. בהיתן ראיות חפציות מסוג זרעי סם שנתפסו בחיפוש, ובהיתן החומרה הידועה של העברת סמים בין מדינות, נדמה כי ההחלטה להעמיד לדין הייתה סבירה ואף מתבקשת.

11. אכן, מאז לידתה של הלכת **יששכרוב**, תובעת הנדרשת להחליט על הגשת כתב אישום חייבת לשאול את עצמה האם קיימת אפשרות שראיות כלשהן תיפסלנה על ידי בית המשפט - אפשרות שמקרינה כמובן ישירות על

ההערכה בדבר קיומו של סיכוי סביר להרשעה. אולם בענייננו לא היה קיים בשעתו עיגון בחוק או בפסיקה, שעל פיו צריכה הייתה התביעה לצפות שתוצרי החיפוש בנמל התעופה ייפסלו. על כן לא היה מנוס מהגשת כתב האישום. העובדה שבחלוף השנים התגלגל העניין לפתחו של בית המשפט העליון וזה חידש הלכה, קבע שהחיפוש היה שלא בהתאם לדין ופסל את תוצריו - אין משמעה שנפל פגם כלשהו בהחלטת ההעמדה לדין. אדרבא, העובדה ששתי ערכאות שוכנעו בחוקיות החיפוש ובאשמת הנאשם מחזקת אף היא את הקביעה שהיה גם היה "יסוד להאשמה".

12. העילה השנייה (נסיבות אחרות המצדיקות פיצוי) מנוסחת בעמימות המותירה לבית המשפט מתחם שיקול דעת. בעניין **דבש הנ"ל**, נקבע כי העילה נחלקת לשלושה סוגי נסיבות: **"נסיבות שעניינן הליכי-המשפט בכללם; אופי זיכוי של הנאשם ונסיבותיו האישיות של הנאשם"**. בע"פ 7826/96 **רייש נ' מדינת ישראל** (1997) הרחיב בית המשפט העליון והבהיר מה טיבן של הנסיבות המצדיקות פיצוי:

"ניתן לציין שיקולים אחדים, שיש בהם כדי לסייע בידי בית-המשפט להחליט בכל מקרה אם התקיימו "נסיבות אחרות", המצדיקות תשלום הוצאות ופיצוי לפי הסעיף. להלן רשימה של שיקולים כאלה: האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום-לב, או שמא הנאשם נפל קורבן לעלילת שווא או לשיקולים זרים; האם החקירה נוהלה באופן ראוי, כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם; האם התביעה נוהלה באופן שהכביד על הנאשם ללא הצדקה, וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתרות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש; האם המשפט התארך יתר על המידה, ללא הצדקה, בעוד הנאשם נתון במעצר, ובלי שניתן לייחס את התארכות המשפט לנאשם עצמו; האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט; האם התברר בדיעבד, ואף שמלכתחילה היה יסוד להאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב-האישום, בשל שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות; האם בית-המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק, בשל היעדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית-המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה".

13. הארכת מעט בציטוט, כדי שניתן יהיה לקצר ביישום: הנסיבות והתבחינים שמצדיקים פיצוי ומנויים בציטוט לעיל - אינם מתקיימים בענייננו, ולא מצאתי עילה כלשהי לפסוק למבקש פיצוי מכוחם. נזכור כי המבקש, ועל כך אין מחלוקת עובדתית, ביצע את העבירה הנטענת, אך זוכה בסופו של דבר מטעמים שבהגינות ההליך שהובילו לפסילת ראיות. עדיין, בהקשר של פסיקת פיצוי, שונה זיכוי זה מזיכוי של אדם עקב קביעת חפות ממשית (כגון טעות בזיהוי, קביעה שלא בוצעה כל עבירה וכד').

14. לא מצאתי קושי בכך שבית המשפט העליון קבע בסופו של הליך שלא קמה סמכות חיפוש מכוח חוק הטיס. אמנם, המאשימה טענה תחילה שהחיפוש חוקי בהתבסס על חוק הטיס בלבד, ורק הערכאות השיפוטיות -

שלום ומחוזי - חידדו והסתמכו לראשונה על פקודת הסמים כמקור סמכות לחיפוש. עם זאת, גם סברתו של התובע שהגיש את כתב האישום שהחיפוש הוא כדין על פי חוק הטיס ושהראיות אינן עלולות להיפסל - הייתה החלטה סבירה בהינתן הדין הידוע לתובע במועד הגשת כתב האישום ומכל מקום לא מצאתי שהגנת המבקש קופחה עקב כך, או שנפל פגם דיוני בר פיצוי.

15. לבסוף, טוען המבקש שנגרמו לו נזקים אישיים - לשמו הטוב, פרנסתו ומשפחתו, וכן כי נגרמו לו בושה, עינוי דין וכד'. טענות אלה נטענו בכלליות ולא שוכנעתי שהנזקים הנטענים חורגים מנזקים שהם מנת חלקו של כל נאשם בפלילים. מכל מקום, ככל שבידי המבקש לכמת ולהוכיח נזקים ספציפיים - שערי בתי המשפט פתוחים לתביעות אזרחיות, שכן נזקים מסוג זה אינם בני פיצוי מכוח סעיף 80 (ע"פ 5695/14 **עבד אלקאדר נ' מדינת ישראל** (2015)).

16. סיכומי של דבר, מהטעמים עליהם עמדתי לעיל - **הבקשה נדחית.**

ניתנה היום, ה' תמוז תשפ"ב, 04 יולי 2022, בהעדר הצדדים.